

TIMMERMANS, Felix (eigenlijk Leopoldus Maximilianus Felix), schrijver en schilder (Lier 5 juli 1886 - Lier 24 januari 1947).



*F. Timmermans door R. Kimpe
(schilderij verloren gegaan in 1940).*

Dertiende van veertien kinderen, zoon van een kanthandelaar. Hij volgde alleen lager onderwijs. In 1912 huwde hij met Maria Janssens en werd vader van vier kinderen. Hij had eerst een kanthandel, tijdens de Eerste Wereldoorlog een snoep n-

kel en leefde daarna uitsluitend van zijn pen. Hij kreeg de driejaarlijkse Staatsprijs voor Letterkunde voor de periode 1918-'20. Op 15 juni 1925 werd hij benoemd tot corresponderend en op 15 november 1933 tot werkend lid van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde. Hij was mede-oprichter van De Pelgrim (z. aldaar), eerste voorzitter van de Scriptorum Catholici, tijdens de Tweede Wereldoorlog voorzitter van de Vlaamse Kunstenaarsgilde in Lier en gouvvoor- zitter van de Federatie van Vlaamse Kunstenaars. In 1942 werd hij bekroond met de Rembrandt- prijs.

Timmermans verwierf na de publikatie van Pal- lieter (1916), waarin hij een probleemloze levens- vreugde verheerlijkte, een ongewone populariteit, ook in het buitenland, waar hij de meest gelezen Vlaamse schrijver werd, vertaald in 25 talen, nage- noeg alle Europese, evenals het Zuidafrikaans, het Japans, het Chinees, het Hindi en het Esperanto. Verscheidene van zijn romans en verhalen werden voor het toneel bewerkt, ook in het buitenland, waar hij herhaaldelijk uitgenodigd werd om over zijn werk te spreken en eruit voor te lezen. Hij was ook tekenaar en schilder en illustreerde de meeste uitgaven van zijn literair werk met eigen pentekeningen.

Reeds op de lagere school manifesteerde Timmer- mans, geïnspireerd door de lectuur van H. Con- sciences Leeuw van Vlaanderen en geprikkeld door de taaltoestanden in het onderwijs, een romantisch flamingantisme. Op 11 februari 1906 reageerde hij in het weekblad Lier Vooruit op een artikel waarin „de helden van 1830” verheerlijkt werden. Hij voorspelde dat er een tijd zou komen waarin de kinderen „de tijden (zouden) benijden toen wij bij Holland behoorden” en besloot zijn artikel met de woorden „Belgen bestaan er niet”, die pas later in de Franse versie van Jules Destrée histo- risch geworden zijn. In de jaren vóór de Eerste Wereldoorlog trad hij toe tot de Lierse afdeling van het Vlaamse Veem. Tijdens de oorlog behoorde hij tot de activisten. Als bestuurslid van de Lierse Tak van het Algemeen Nederlands Verbond onder- tekende hij op 8 november 1915 mede een brief waarin René de Clercq en Antoon Jacob werden gelukgewenst voor de vastberadenheid waarmee ze het hoofd hadden geboden aan „de despotische eischen van den Belgischen staat” en de wens werd uitgesproken dat België na de oorlog niet zou worden hersteld zoals het vroeger was en dat er een vrij en zelfstandig Vlaanderen tot stand zou komen. Een maand later noemde hij in een artikel in De Vlaamsche Post een vrij en zelfstandig ko- ninkrijk Vlaanderen „De droom aller Vlamingen”. Als voorzitter van de Lierse afdeling van Volksopbeuring organiseerde hij een dienst voor Soldatentrost en een dagelijkse melkbedeling voor behoeftige kinderen. Op 9 november 1918 week hij uit naar Nederland, vanwaar hij begin 1920 ongehinderd kon terugkeren.

In 1917 begon Timmermans aan een satirisch dierenepos in verzen, dat in 1919 verscheen onder de titel Boudewijn. Het is een aanklacht tegen de verknechting van het Vlaamse volk en de lijdzaam- heid van de Vlamingen. Terloops zinspeelde hij daar ook op in andere literaire werken, in het bij- zonder in Het Kindeken Jezus in Vlaanderen (1917).

Voor de gemeenteraadsverkiezingen in 1938 liet hij zich op een onverkiesbare plaats inschrijven op de lijst van het Vlaamsch Nationaal Blok, dat ontstaan was na de mislukking van de onderhandelingen tussen de Lierse afdelingen van het Vlaamsch Nationaal Verbond en de Katholieke Volkspartij om tot concentratie te komen. Hoewel hij zich tijdens de Tweede Wereldoorlog buiten de politiek gehouden had, werd hij van collaboratie beschuldigd. Hij werd niet gearresteerd, maar zijn goederen werden onder sequester gesteld. In 1946 werd zijn dossier zonder gevolg gerangschikt.

WERKEN : *Pallieter* (1916); - *Het Kindeken Jezus in Vlaanderen* (1917); - *Boudewijn* (1919); - *De Pastoor uit den Bloeyenden Wijngaerd* (1924); - *Schoon Lier* (1925); - *Pieter Bruegel* (1928); - *Boerenpsalm* (1935); - *De Familie Hernat* (1941).

LITERATUUR : Th. Rutten, *Felix Timmermans* (1928); - M. Gilliams, *In Memoriam Felix Timmermans 1886-1947* (1947); - E. van der Hallen, *Felix Timmermans* (1948); - R. Veremans, *Herinneringen aan Felix Timmermans* (1950); - L. Timmermans, *Mijn vader* (1951); - B. Verbist, *Felix Timmermans, schilder met het woord, verteller met het penseel* (1953); - E. Dupon, *De Vlaamse Timmermans* (1957); - J. de Ceulaer, *Felix Timmermans* (1959; 1967, vierde druk); - J. de Ceulaer, *En toch. Spiegelbeeld van Felix Timmermans* (1967); - L. Vercammen, *Felix Timmermans, de mens - het werk* (1971); - J. de Ceulaer, *Kroniek van Felix Timmermans* (1972).

JOSE DE CEULAER